

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/37/2016
Identifikačné číslo spisu: 4015200498
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200498.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: C. T., bytom Č. XX, L., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/178/2015-44 zo dňa 15. februára 2016, v konaní o výšku starobného dôchodku, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu navrhovateľa na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Trnave n e v v y h o v u j e.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/178/2015-44 zo dňa 15. februára 2016 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom označeným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako vecne správne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.11.2014 (ďalej len „rozhodnutie I“) v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.10.2015 (ďalej len „rozhodnutie II“, spolu s rozhodnutím I aj „rozhodnutia odporkyne“).

Proti napadnutému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom uviedol, že krajský súd pochybil, keď vydal nezákonný rozsudok napriek tomu, že navrhovateľ podal dňa 10.02.2016 návrh na prikázanie veci inému krajskému súdu z dôvodu vhodnosti a s ohľadom na to ospravedlnil svoju neúčast'

na pojednávaní a požiadal o jeho odročenie. Namietal, že krajský súd konal v rozpore so zákonom a nezákonne rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa, pričom si svojvoľne zmenil dôvod navrhovateľovho ospravedlnenia. Podľa jeho názoru krajský súd konal v rozpore s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. a § 18 O.s.p., keď účelovo nereagoval na žiadosť o odročenie pojednávania, čím zmaril základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, najmä právo účasti na pojednávaní a predloženie dôkazov. Krajský súd podľa navrhovateľa rozhodol v rozpore s § 205 ods. 2 písm. a/, f/ a preto navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj predmetné rozhodnutia odporkyne, najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31.10.2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Odvolací súd zo súdneho spisu a z priloženého administratívneho spisu zistil, že odporkyňa vydala dňa 24.11.2014 rozhodnutie I, ktorým navrhovateľovi zvýšila podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) od 24.01.2014 starobný dôchodok na sumu 341,20 €. V rozhodnutí uviedla, že suma starobného dôchodku sa zvýšila za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku. Ďalej uviedla získané osobné vymeriavacie základy za príslušné kalendárne roky, z nich vypočítané osobné mzdové body a výpočet zvýšenia ako súčin súčtu jednej polovice takto získaných osobných mzdových bodov a aktuálnej dôchodkovej hodnoty k 01.07.2011. Suma starobného dôchodku 341,20 € mesačne po zaokrúhlení bola určená súčtom sumy dôchodku vyplácaného do 23.01.2014 a sumy zvýšenia 6,2049888 €.

Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu dňa 27.05.2015 opravný prostriedok, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím, pretože z rozhodnutia odporkyne nie je zrejmé, o akú sumu mal mať zvýšený starobný dôchodok za obdobie živnostenského podnikania od 14.11.2006 do 09.08.2011. Domnieval sa, že jeho starobný dôchodok by mal byť zvýšený viac než o sumu 5,20 €, ktorú mu podľa neho priznala odporkyňa. Preto navrhol, aby súd zrušil rozhodnutie I a vec odporkyni vrátil na nové konanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľa uviedla, že rozhodnutie I nebolo zaslané navrhovateľovi do vlastných rúk s doručenkou, pretože nebolo rozhodnutím podľa § 212 ods. 3 písm. a/ až e/ zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutie bolo dané na expedíciu dňa 10.12.2014, preto sa podľa Poštových podmienok Slovenskej pošty, a.s., považuje za doručené dňa 15.12.2014. Odporkyňa preto navrhla opravný prostriedok navrhovateľa odmietnuť ako oneskorene podaný. Okrem toho odporkyňa v stručnosti zopakovala údaje z odôvodnenia rozhodnutia a poukázala na to, že suma zvýšenia starobného dôchodku predstavovala 6,2049888 €, čo bolo uvedené na druhej strane rozhodnutia.

Krajský súd v konaní celkom štyri krát odročil nariadené pojednávanie, pretože sa navrhovateľ zakaždým ospravedlnil zo zdravotných dôvodov. Po štvrtom odročenom pojednávaní sa súd obrátil na ošetrujúcu lekárku navrhovateľa s otázkou, či navrhovateľov zdravotný stav mu nedovoľuje zúčastniť sa na pojednávaní krajského súdu. Ošetrujúca lekárka odpovedala, že z neurologického hľadiska sa navrhovateľ na krajský súd môže dostať.

Dňa 10.02.2016 bolo osobne v podateľni krajského súdu podané navrhovateľovo podanie označené ako „Návrh na prikázanie veci inému krajskému súdu z dôvodu vhodnosti“. Navrhovateľ navrhol prikázať

vec podľa § 12 ods. 2 O.s.p. z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Trnave, ktorý „umožní dôsledne alebo po skutkovej stránke spoľahlivejší a dôkladnejší procesný postup než súdom príslušným.“ Navrhovateľ dôvodil, že je zrejmé, že Krajský súd v Nitre je voči navrhovateľovi zaujatý a neguje skutočnosť, že navrhovateľ má neustále zdravotné problémy, čo osvedčil relevantnými listinnými dôkazmi - lekáorskými nálezmi nachádzajúcimi sa v spise. Ďalej navrhovateľ uviedol, že Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre od roku 2004 zapríčinili narušenie jeho zdravotného stavu v dôsledku nezákonného rozhodovania, účelového porušovania O.s.p. a Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal všeobecne na údajné viaceré procesné pochybenia spomenutých súdov, uviedol, že súdy ho účelovo poškodili o nemalé finančné prostriedky a podobne. Navrhovateľ uviedol, že preto nemá dôveru ku Krajskému súdu v Nitre.

Zároveň v ten istý deň bolo osobne v podateľni krajského súdu podané aj „Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní dňa 15.02.2016 a žiadosť o odročenie termínu pojednávania“, ktorým navrhovateľ ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na deň 15.02.2016, čo odôvodnil tým, že podal vyššie uvedený návrh na prikázanie veci inému krajskému súdu. Preto požiadal o odročenie termínu pojednávania až do rozhodnutia o návrhu na prikázanie veci inému krajskému súdu.

Na nariadené pojednávanie pred krajským súdom dňa 15.02.2016 sa navrhovateľ nedostavil. Konajúca samosudkyňa konštatovala, že navrhovateľ sa ospravedlnil prípisom zo dňa 10.02.2016 a žiadal odročiť pojednávanie kvôli návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podanému dňa 10.02.2016, avšak do zápisnice poznamenala, že v spise sa tento návrh nenachádza. Súd vyhlásil uznesenie, že bude pojednávať v neprítomnosti navrhovateľa podľa § 101 ods. 2 O.s.p. Zástupkyňa odporkyne žiadala rozhodnutia odporkyne potvrdiť ako vecne správne. Na tom istom pojednávaní krajský súd vyhlásil napadnutý rozsudok.

Odvolací súd preskúmal na základe odvolacích dôvodov najskôr konanie a rozhodnutie krajského súdu z hľadiska dodržania procesných postupov, následne sa zameril aj na správnosť posúdenia meritórnych otázok.

Svoje odvolanie podložil navrhovateľ predovšetkým tvrdením o protizákonnom postupe krajského súdu, ktorý rozhodol v jeho neprítomnosti s poukazom na § 101 ods. 2 O.s.p., čím mal porušiť jeho právo na súdnu ochranu. Pre posúdenie tejto otázky je kľúčové, či boli naplnené zákonné predpoklady na konanie v neprítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

V zmysle citovaného ustanovenia teda krajský súd mohol vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľa za predpokladu, že navrhovateľ nepožiadal o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Zo spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ požiadal o odročenie z dôvodu podania návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti inému krajskému súdu. V odôvodnení návrhu na prikázanie veci inému krajskému súdu uviedol, že považuje Krajský súd v Nitre za zaujatý, nemá k nemu dôveru a Krajský súd v Trnave by vec posúdil spoľahlivejšie, s dôkladnejším procesným postupom.

Podľa názoru odvolacieho súdu samotný fakt, že navrhovateľ písomne požiadal o odročenie pojednávania pre podanie iného procesného návrhu, mu nebránil zúčastniť sa nariadeného pojednávania. Dôležitým dôvodom, pre ktorý súd nemôže konať v neprítomnosti účastníka, sa rozumie predovšetkým také okolnosti, ktoré celkom znemožňujú alebo výrazne sťažujú účastníkovi možnosť dostaviť sa pred súd, ako napríklad akútne ochorenie, ktoré by sa účasťou na pojednávaní mohlo zhoršiť, hospitalizácia, či preukázané plnenie iných vážnych úloh či neodkladných povinností.

Bolo teda právom navrhovateľa o odročenie pojednávania požiadať, samotná žiadosť ho však neospravedlňovala z neúčasti na nariadenom pojednávaní. Z navrhovateľovho ospravedlnenia nevyplýva,

že by sa nemohol pojednávania zúčastniť. Je treba si uvedomiť, že konajúci súd nie je povinný a ani oprávnený vyhovieť akémukoľvek návrhu na odročenie pojednávania. Naopak, pojednávanie je možné odročiť len z dôležitých dôvodov a za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok (§ 119 O.s.p.).

Zo zápisnice z ostatného pojednávania pred krajským súdom, na ktorom bol aj vyhlásený napadnutý rozsudok, vyplýva, že konajúca samosudkyňa na pojednávaní mala v spisových materiáloch ospravedlnenie navrhovateľa spojené s návrhom na odročenie pojednávania, avšak nemala vedomosť o tom, že návrh na prikázanie veci bol skutočne podaný; tento návrh bol do spisu založený až po pojednávaní. Bez ohľadu na to, ako došlo k tomu, že predmetné podanie doručené do podateľne súdu päť dní pred pojednávaním, sa nenachádzalo v príslušnom spise, je podľa názoru odvolacieho súdu nutné vyhodnotiť tento fakt ako pochybenie v postupe krajského súdu. Avšak nie každá chyba v postupe súdu je takého charakteru, že by spôsobovala tak závažné porušenie procesných práv účastníka, že by došlo k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom a tým aj nezákonnosť rozsudku.

Najvyšší súd, ktorému bola vec predložená ako odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku, je zároveň najbližšie spoločne nadriadeným súdom pre oba dotknuté krajské sudy. Preto okrem samotného odvolania posúdil aj dôvodnosť navrhovateľovho návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Trnave. Príslušnosť konajúceho senátu bola založená v zmysle čl. II ods. 8 Všeobecnej časti Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2016 v relevantnom znení.

Podľa § 12 ods 1 O.s.p. ak nemôže príslušný súd o veci konať, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14), musí byť vec prikázaná inému súdu toho istého stupňa.

Podľa ods. 2 vec možno prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti.

Podľa ods. 3 o prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať.

Pojem „vhodnosť“, ktorý je použitý v § 12 ods. 2 O.s.p., je tzv. právne neurčitým pojmom, ktorý vykladá súd s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Za vhodné sa považuje prikázanie veci inému súdu z dôvodov, ktoré súvisia najmä s hospodárnosťou konania, prípadne so zabezpečením prístupu súdu pre osoby so sťažnými podmienkami. Takéto prikázanie veci je však iba možnosťou, ktorej využitie závisí od úvahy súdu a nie je naň právny nárok.

Na prikázanie veci v zmysle navrhovateľovho návrhu Najvyšší súd relevantné dôvody nevidel. Navrhovateľovo bydlisko je v Nitre, kde sídli aj miestne príslušný krajský súd. Ním uvádzaná možnosť dôkladnejšieho rozhodnutia vo veci, či spoľahlivejší a dôkladnejší procesný postup Krajského súdu v Trnave, sú z hľadiska posúdenia vhodnosti prikázania veci celkom neopodstatnené a ničím nepodložené. Navrhovateľova nedôvera k súdu je jeho subjektívny pocit a ten nemôže byť dôvodom na prikázanie veci inému súdu.

Na druhej strane prikázanie veci podľa §12 ods. 1 O.s.p. je nutnosťou v prípade, že dôjde k právoplatnému vylúčeniu všetkých sudcov konajúceho súdu pre ich zaujatosť. Navrhovateľ síce vo svojom návrhu uvádza, že „Krajský súd v Nitre je zaujatý voči navrhovateľovi“, čo by bolo možné chápať ako námietku zaujatosti podľa § 15a O.s.p., avšak odôvodnenie tohto návrhu sa týka iba rozhodovacej činnosti krajského súdu a preto sa na takúto námietku neprihliada. Navrhovateľ neuviedol žiadne okolnosti zakladajúce pomer sudcov namietaného súdu k prejednávanej veci či k jej účastníkom, neurčil ani čas, kedy sa mal dozvedieť o ním namietanej zaujatosti.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak s zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Ďalej podľa ods. 2 účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený.

Podľa ods. 3 v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa ods. 5 ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Keďže podanie navrhovateľa nespĺňalo náležitosti námietky zaujatosti podľa citovaných zákonných ustanovení, postupoval krajský súd v súlade so zákonom, keď na toto podanie neprihliadol. Rovnako tak odvolací súd nemohol vziať do úvahy podanie navrhovateľa, v ktorom vyjadril subjektívnu nedôveru voči Krajskému súdu v Nitre a vyslovil ničím nepodložené pochybnosti nezaujatosti sudcov tohto súdu a preto naň hľadel, akoby nebolo podané.

Vzhľadom na to, že navrhovateľov procesný návrh na prikázanie veci Krajskému súdu v Trnave neobsahoval žiadne relevantné dôvody, pre ktoré by bolo možné čo i len uvažovať o prikázaní veci tomuto súdu, nemohol mu Najvyšší súd vyhovieť, nakoľko pre takýto postup nebol žiaden zákonný podklad.

Najvyšší súd rozhodol o návrhu na prikázanie veci napriek tomu, že krajský súd nepredložil tento návrh nadriadenému súdu bezodkladne po jeho doručení, ako to vyplýva zo zákona, ale až po rozhodnutí vo veci samej. Najvyšší súd tak urobil predovšetkým z dôvodu hospodárnosti konania a s prihliadnutím na skutočnosť, že rozhodovanie o tomto zjavne nepodloženom procesnom návrhu by malo nutne za následok zbytočné oddialenie rozhodnutia vo veci samej. Vzal tiež do úvahy predchádzajúce navrhovateľove obštrukcie v súvislosti s požadovaným odročovaním pojednávaní zo zdravotných dôvodov, ktoré sa ukázali ako neopodstatnené.

Po vyhodnotení uvedených skutočností Najvyšší súd konštatuje, že procesný postup krajského súdu za daných okolností nemožno považovať za takú vadu konania, ktorá by mohla viesť k nesprávne rozhodnutiu vo veci.

Pokiaľ ide o meritórne preskúmanie napadnutého rozsudku a posúdenie otázky zákonnosti rozhodnutí odporkyne, navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol v tomto smere žiadne námietky. Odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu a dodáva, že už rozhodnutie I je v súlade so zákonom, jeho odôvodnenie bolo síce stručné, avšak obsahuje opis všetkých rozhodujúcich skutočností. Okrem toho odporkyňa poskytla relevantnú odpoveď na všetky navrhovateľove námietky uvedené v opravnom prostriedku predovšetkým v rozhodnutí II, v odôvodnení ktorého vysvetlila, prečo dôchodkovo nezhodnotila obdobie navrhovateľovho podnikania od 14.11.2006 do 30.06.2008. Po preskúmaní administratívneho spisu odporkyne odvolací súd nezistil v naznačenom smere nijaké pochybenia a nenašiel ani inú nezákonnosť v konaní alebo rozhodnutí odporkyne.

Odvolací súd preto konštatuje, že odporkyňa v konaní dostatočne zistila skutkový stav, správne ho právne posúdila a vydala rozhodnutie, ktoré je v súlade so zákonom. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne a v zmysle zákona opravnému prostriedku navrhovateľa

nevyhovet. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 v spojení s § 250ja ods. 3 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.